

Cultura Clàssica II

Codi: 100016

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2502758 Humanitats	OB	2	2

Professor/a de contacte

Nom: Cándida Ferrero Hernández

Correu electrònic: Candida.Ferrero@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No n'hi ha.

Objectius

Els objectius d'aquesta assignatura són:

- a) saber interpretar la cultura clàssica.
- b) saber aplicar els coneixements adquirits, de caràcter històric, institucional, literari i cultural a l'anàlisi d'un text.
- c) saber comentar fragments de textos dels principals gèneres literaris clàssics i indicar-ne les característiques principals.
- d) saber analitzar el procés de transmissió textual i la formació de les llengües romàniques.
- e) saber identificar la presència de la tradició clàssica en la cultura europea.

Competències

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar els processos històrics en què s'inscriu la cultura contemporània.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar la reutilització dels motius clàssics en nous contextos

2. Aplicar els coneixements històrics, institucionals, culturals i literaris al comentari de textos.
3. Criticar les adaptacions cinematogràfiques de les llegendes mitològiques clàssiques.
4. Enumerar conceptes de la cultura clàssica que han perviscut fins a la societat contemporània
5. Expressar-se de manera correcta, organitzada i adequada en una conversa o una presentació oral.
6. Identificar els resultats, a diversos nivells, de la projecció del món clàssic en la cultura occidental en les diferents èpoques i territoris.
7. Identificar les fonts grecoromanes en què s'han inspirat artistes i literats al llarg de la història.
8. Interpretar el context material i cultural de transmissió dels textos antics.
9. Relacionar els mites contemporanis amb l'antiguitat clàssica.
10. Resumir característiques d'un text escrit en funció dels propòsits comunicatius.
11. Valorar la recepció del pensament i de la història del món clàssic a Occident.

Continguts

1. 1. La integració de la cultura grega en el món romà

1. El segle I aC. El pas de la República a l'Imperi (Marc Antoni i Cleòpatra). Cinefòrum: *Cleòpatra* de Mankiewicz.
2. August. Política social i cultural. L'eclecticisme augusteu. El cercle de Mecènàs.

1. 2. L'èpica a l'antiguitat: *Ilíada*, *Odissea*, *Eneida*

1. Orígens del gènere. L'èpica homèrica.
2. Enni i l'èpica romana.
3. Virgili. Comentari de l'*Eneida*. Pervivència de l'*Eneida* en les literatures, la música i les arts plàstiques.
4. **Lectura obligatòria: *Eneida*.**

1. 3. La poesia lírica

1. Història del gènere. Els poetes lírics grecs.
2. Horaci. Els tòpics horacians i la seva influència en la literatura universal.
3. Comentari d'una selecció d'*Odes*.
4. Comentari dels *Epodes*.
5. **Lectures obligatòries: selecció d'*Odes* i els *Epodes*.**

1. 4. Una família de bojós: els Juli-Claudis

1. Els successors d'August: Tiberi, Cal·lígula i Claudi.
2. Neró. L'incendi de Roma.
3. Sèneca i l'humanisme.

1. 5. La novel·la a l'Antiguitat

1. Història del gènere. De la novel·la rosa grega (*Dafnis i Cloe*) a la paròdia del gènere en llatí (*Satíricon de Petroni*).
2. Un conte encisador dins les *Metamorfosis* d'Apuleu: *El conte de Psique i Cupido*.
3. Anàlisi de les tres obres.
4. Cinefòrum: el *Satíricon* de Fellini.
5. **Lectures obligatòries: *Dafnis i Cloe* de Longus, el *Conte de Psique i Cupido* d'Apuleu i el *Satíricon de Petroni*.**

1. 6. El desastre més gran de l'Antiguitat

1. La dinastia Flàvia.
2. L'erupció del Vesubi.
3. Pompeia i Herculà.
4. Cinefòrum: *Pompeia, l'últim dia*.

Metodologia

L'assignatura és **presencial**. L'estudiant haurà de realitzar un treball continuat al llarg del curs. L'assistència a les lliçons magistrals li servirà per contextualitzar les diferents lectures proposades al llarg del curs.

Hi haurà diferents seminaris on es comentaran lectures i pel·lícules relacionades amb els continguts treballats a classe.

Per bé que no hi haurà control d'assistència a les classes, la considerem fonamental a l'hora de poder superar amb èxit l'assignatura.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals i tutories	50	2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Exàmens	6	0,24	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Tipus: Supervisades			
Treball en grup i exposició oral	70	2,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Tipus: Autònomes			
Treball en equip i estudi	18	0,72	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11

Avaluació

AVALUACIÓ CONTINUADA

Percentatge de cada part:

40%: prova amb preguntes de resposta breu i d'assaig (BLOCS 1, 2). Setmana 8.

40%: prova amb preguntes de resposta breu i d'assaig (BLOCS 3, 4). Setmana 16.

20%: exposició oral sobre alguns temes a escollir d'entre els BLOCS 5 i 6. Setmanes 14 i 15.

NOTES MOLT IMPORTANTS

1. La presentació d'1 sol exercici exclou la possibilitat de ser avaluat com a No Presentat/No avaluable (NP).
2. Només es podrà fer la mitjana si la qualificació global de les proves és igual o superior a 4.

3. Només es podrà RECUPERAR un 40% del total de l'assignatura.
4. Qualsevol particularitat o excepció a aquesta normativa haurà de rebre prèviament el vistiplau de la professora.
5. Les proves no realitzades el dia establert es realitzaran el dia establert per a la recuperació, sempre amb l'evidència d'un justificant mèdic.
6. En determinades circumstàncies es podrà valorar si l'estudiant pot presentar-se a millorar la qualificació final. Sempre caldrà que parli prèviament amb la professora, atès que la prova final NOMÉS està orientada a recuperar alguna de les parts suspeses (màxim 40%) i no pas a millorar la nota obtinguda al llarg del curs.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exposició oral sobre un tema determinat pel professor i treballat en grup	20%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Prova amb preguntes de resposta breu i d'assaig	40%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Prova amb preguntes de resposta breu i d'assaig	40%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA

CODOÑER, C. (ed.), *Géneros literarios latinos*, Salamanca 1997.

CODOÑER, C. (ed.), *Historia de la literatura latina*, Cátedra, Madrid 1997.

VON ALBRECHT, M., *Historia de la literatura romana*, 2 vols., Herder, Barcelona 1997 (**Les dues primeres obres han de servir per complementar el que s'explica a classe sobre els gèneres**; la darrera és molt més completa pel que fa a la pervivència de les obres en altres literatures).

ZANKER, P., *Augusto y el poder de las imágenes*, Alianza, Madrid 1992 (Obra imprescindible per entendre la integració de la cultura grega en el món romà que va dur a terme August).

Per a la contextualització històrica de les obres recomanem:

GRIMAL, P., *La civilización romana. Vida, costumbres, leyes, artes*, Paidós, Barcelona 1999.

GRIMAL, P., *Historia de Roma*, Paidós, Barcelona 2005.

HACQUARD, G. ET AL., *Guía de la Roma Antigua*, Atenea, Madrid 2000.

JERPHAGNON, L., *Historia de la Roma antigua*, Edhasa. Ensayo histórico, Barcelona 2007.

JONES, P., *Veni, uidi, uici. Hechos, personajes y curiosidades de la antigua Roma*, Crítica, Barcelona 2013.

Per a la tradició en la literatura europea de les obres clàssiques recomanem:

CURTIUS, E. R., *Literatura europea y edad media latina*, 2 vols., Mèxic 1978.

HIGHET, G., *La tradición clásica*, 2 vols., Mèxic 1954.

JENKINS, R. (ed.), *El legado de Roma. Una nueva valoración*, Crítica, Barcelona 1995 (caps. V, VII).

KALLENBORG, C. W., *A Companion to the Classical Tradition*, MA and Oxford, 2007.

RECURSOS EN XARXA

<http://pagines.uab.cat/classichum/>

<http://www.culturaclasica.com>

<http://interclassica.um.es>

<http://www.cnice.mecd.es>

<http://www.unicaen.fr/rome>

<http://antalya.uab.es/pcano/aulatin>

<http://www.xtec.cat/~sgiralt/>

<http://claudia.uab.cat:81>

Recorregut virtual pel Fòrum de Roma:

<http://archeoroma.beniculturali.it/carcer-tullianum>